

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXV. (19)

No. (štev.) 47

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

24. novembra 1966

Združeni narodi in male države

Tudi za letošnje zasedanje Glavne skupščine Združenih narodov, ki se je začelo v septembru in bo, s kratkim presledkom okoli božiča, trajalo tja do velikonočnih praznikov (kakor pač vsako leto), je glavno tajništvo te organizacije pripravilo dolg program vprašanj, ki naj bi jih ta skupščina narodov reševala in vsaj nekatera rešila.

Na delovnem programu skupščine je bilo 91 točk. Večinoma so take, ki se ponavljajo od leta do leta, deloma so poslovne, deloma političnega značaja. To ponavljanje pa je, na žalost, dokaz, kako malo pomenijo v praktični politiki besede Združenih narodov.

Kot vsako leto so bili štirje tedni določeni za splošno debato. Po tradiciji se je udeležujejo voditelji vseh delegacij, v glavnem zunanji ministri. Teh se je začelnih sej Glavne skupščine udeleževalo 43.

Ko so bili Združeni narodi ustanovljeni, se pravi 24. oktobra 1945, je ustanovno listino podpisalo 50 držav. Te so avtomatično postale članice organizacije. Ustanovno listino so v glavnem izdelale delegacije nekdanjih petih velkih: Anglije, ZDA, Francije, Kitajske in Sovjetske zveze. Kakor pravi pravilnik ZN, je namen te organizacije: vzdrževanje miru in mednarodne varnosti; pospeševanje prijateljskih odnosov med državami in mednarodno sodelovanje pri reševanju svetovnih problemov gospodarskega, socialnega, kulturnega ali humanitarnega značaja; pospeševati človečanske pravice in svobode.

Prav ironično je bilo, ko je listino podpisala delegacija Sovjetske zveze, ki jo je takrat v ta namen poslal v San Francisco krvoločni sovjetski veljak Jože Stalin. Prav vse glavne namene te organizacije je namreč Sovjetska zveza kršila že pred podpisom Listine ZN in jih se vedno krši, sedaj, enaindvajseto leto obstoja te organizacije.

Med takimi ustanovnimi državami, ki vztrajno kršijo pravilnik organizacije ZN, je tudi Titova Jugoslavija. O pospeševanju človečanskih pravic in svobod in v Jugoslaviji ni sledu.

Število članstva organizacije ZN se je od ustanovitve dalje neprestano množilo. Ko je svet zajel val spreminjanja bivših kolonij v samostojne, če že ne neodvisne države, so te po vrsti prošle v članstvo v organizaciji ZN. V dvajsetih letih se je članstvo organizacije ZN več kot podvojilo. Po letošnjem sprejemu treh angleških kolonij, in sicer Gvajane, Bečuanalandije (ki si je izbrala novo afriško ime Botswana) ter Basutolandije (z novim imenom Lesotho), je število članstva Združenih narodov naraslo na 122.

Toda ta dogodek sprejema novih članic v organizaciji ZN je ostal kmalu opazen celo med delegacijami ZN. Ni bilo običajnih pozdravov novim članicam, še manj pa poveličavanja ZN kot varuha malih narodov. Pred nekaj leti so taki sprejemi potekali čisto drugače. Ta razlika jasno pove, da se večina članic ZN ne počuti več dobro, kadar sprejema nove članice. Vse namreč kaže, da so Združeni narodi v sprejemanju članic verjetno šli predaleč. Niso se namreč dosti upirali posredovanju tistih nekdanjih kolonialnih držav, ki se hočejo znebiti stroškov za svoje kolonije na eleganten način: obesijo jih Združenim narodom na vrat.

Na drugi strani so nove članice največ iz Afrike. Malim afriškimi državam ni odveč, da njihova številčna moč v ZN raste, dasi politično seveda pomenijo malo.

Vsekakor mnogi menijo, da je prišel čas, ko se bodo Združeni narodi morali začeti baviti z vprašanjem, kje je meja sprejema novih članic. Še okoli dvajset do trideset ozemelj čaka na svojo neodvisnost, 19 med njimi nima niti po 100.000 prebivalcev in so pravi vzorci zaostalega prebivalstva.

Če vsa ta množica držav (mnoge sploh ne predstavljajo določenih narodov ali narodnih skupin) pride v organizaciji ZN, bo v tem svetovnem organizmu toliko malih držav, da bodo imele kakršno koli kvalificirano večino. Pravilno in pravično je določilo, da ima vsaka država po en glas in da je vsak glas enakovreden drugemu glasu.

OB VOLITVAH NA BAVARSKEM

Na Bavarskem, drugi najbogatejši zahodnonemški federativni republiki, so na nedeljskih poslanskih volitvah dobili največ glasov krščanski demokrati, povezani v Krščanski socialni zvezi, ki jo vodi bivši zahodnonemški obrambni minister Franc Jožef Strauss. Ta je pred kratkim izpeljal v stranki imenovanje Kurta Georga Kiesingerja, bivšega člana Hitlerjeve nacistične stranke, za krščansko-demokratskega kandidata, ki naj zasede Erhardovo mesto v vladi.

Krščanska socialna zveza je dobila 48,2% glasov (leta 1962 47,5%) ter 110 poslanskih sedežev (108 leta 1962). Sledijo ji socialisti s 35,8% (35,9% leta 79 sedežev), narodni demokrati s 7,4% (leta 1962 te stranke še ni bilo) s 15 sedeži, svobodni demokrati s 5,1% (leta 1962 5,9%) s 15 sedeži ter ostale manjše politične skupine s 3,5% (leta 1962 4,8%) brez poslanskih mest.

Opazovalci so predvidevali, da bodo krščanski demokrati napredovali, nihče pa ni pričakoval, da bo novoustanovljena stranka narodnih demokratov (ustanovljena je bila 28. novembra 1964 iz kombinacije desničarskih skupin) sploh mogla dobiti poslanski sedež v bavarskem parlamentu. To je bila že druga volilna zmaga te nove stranke. Pred dvema tednoma je dobila 8 poslanskih mest v parlamentu države Hesse. Stranki očitajo predvsem v tujini nacistično nagnjenje ter je zlasti judovska skupnost v Londonu pozvala ves svet na budnost pred ponovnim vznikom nacizma v Nemčiji.

Uspeh krščansko-demokratske stranke na Bavarskem je osebni uspeh bivšega nemškega obrambnega ministra Franca Jožefa Straussa, ki bo zato odločilna osebnost pri sestavljanju nove zahodnonemške vlade v Bonnu. Strauss je izjavil, da je rezultat volitev „odgovor na krivične napade, laži in podtikanja proti zahodnonemški federalni republiki. Z Nemci bo moral svet znova stopati kot z normalnim narodom,“ je prabil Strauss.

Nova stranka narodnih demokratov je vodila volitve pod geslom: Nemčija

za Nemce. Dobila je mnogo pristašev prav zaradi zavezniškega dvajsetletnega zavlačevanja rešitve nemškega vprašanja. V volilnih govorih so kandidati te stranke zvrčali krivdo za razcepilnost Nemčije predvsem na sovjete, ki da so edini, ki preprečujejo združitve Vzhodne Nemčije z Zahodno. Slehernemu pametnemu človeku je jasno, da so sovjeti večno ne bodo mogli preprečevati združitve Nemčije in ji je njihov načrt zavzetja tudi Zahodne Nemčije že zdavnaj padel v vodo. Močva le iz komunistične objestnosti ni priznati svoje poraza na tem področju in bosta zaradi zaslepljenih veljakov v Kremlju in v Varšavi spet ruski in poljski narod tista, ki bosta v bodočnosti zaradi njihovih težkih zgodovinskih napak trpela. Teško si je namreč misliti, da bi se Nemci kdaj koli odrekli združitvi, težko pa je tudi trditi, da Nemci nikdar več ne bodo napadli svoji vzhodnoevropskih sosedov. Nacionalizem doslej še v nobenem narodu ni bil zart, nasprotno, druga polovica dvajsete stoletja ga vedno bolj podžiga.

Z ozirom na vzklik narodno-demokratske stranke st tako krščansko-demokratska kakor socialistična stranka objavili, da „ni vzroca za paniko“. Von Hase, govornik Erhardove vlade, je pojasnil, da so predvsem v tujini dvignili krik in vik, medtem o v Zahodni Nemčiji nihče ne pripisuje posebne veljave novi stranki. „Dati je treba vodjem narodnih demokratov možnost, da pokažejo, ali so demokrati ali ne,“ je poudaril Von Hase. „Njena od obeh glavnih strank ni dobila izgubila več kot en odstotek svoje poti, kar dokazuje politično stabilnost a Bavarskem,“ je končal Von Hase.

Nova bomska vlad bo verjetno sestavljena iz krščanske demokratov in Brandtovih socialistov lahko pa se ji priključijo tudi svobodni demokrati, dasi so iz Erhardove vladetost 27. oktobra zaradi spora z Erhardom izstopili. Vsekakor bo odločilno vgo v novi zahodnonemški vladi igra bavarski krščanski demokrat, Dr. Gau naklonjeni Franc Jožef Strauss.

Sovjetski neuspeh v Sofiji

Po končanem zasedanju kongresa bolgarske komunistične stranke v Sofiji je iz poročil z zasedanja razvidno, da se Sovjetom ni posrečilo navdušiti evropske in druge komunistične stranke za sklicanje mednarodne konference v Moskvi, na kateri bi potem obsodili kitajske komuniste.

Kakor znano, je bolgarska partija na sovjetsko pobudo predložila tako konferenco, toda predlog je naletel na hladen sprejem. Romunska partija se ni hotela izjaviti ne za ne proti, medtem, ko so se druge delegacije pomisljale, če bi bilo primerno v tem trenutku izključevati kitajsko KP iz svetovnega komunističnega gibanja.

Tako je zadeva spet prešla v nadaljnjo proučevanje ter jo bodo moskovski komunistični veljaki obudili ob kakšni drugi priliki.

toda dejstvo je tudi, da usode sveta ni mogoče prepustiti kapricam za prostor na soncu se borečim delegacijam. Marsikatera od malih držav nima niti toliko denarja, da bi mogla plačevati stroške za svojo delegacijo pri ZN. More se zato zgoditi, da bi predlagala, naj take države glasujejo kar s pooblastili. To bi seveda pomenilo konec pomena glavne skupščine ZN. Na tak način bi namreč mogla imeti n. pr. majhna kraljevina Lesotho iz južne Afrike več vpliva, kakor ga imajo ZDA ali katera koli druga več ali manj odgovorna država.

Z vsem tem se bavi uprava ZN, z njo pa tudi nekatere velike države, toda doslej se v to vprašanje še niso resno zagrizle. ZDA n. pr. imajo tale problem: Pod ameriško kontrolo se nahajata otok Guam in Deviško otočje (Virgin islands). Lansko leto so ZDA v ZN objavile, da je tema področja tudi namenjeno članstvo v ZN. Če bi ZDA n. pr. to že sedaj zahtevale, je malo verjetno, da jim ostale članice ZN ne bi ugodile. Je pa veliko vprašanje, če bi Guam s 67.000 prebivalci ali Deviško otočje s 33.000 prebivalci sploh hotela postati člana ZN. Tam-

Iz poročil s koresa v Sofiji je tudi opaziti, da so evdsem evropski sovjetski sateliti nelični sodelovanja z Moskvo pri pošiljanju pomoči v Hanoi severnovietnamski komunistom. Vodje posemizninskih komunističnih delegacij so izjavljali, da bi rali severnovietnamski komunisti poti realisti in se sprizajzniti z dejstvom vojne v Vietnamu ne bodo mogli diti. Ni jim (komunističnim delegacij) po godu, da Hočiminh zatrjuje, še je pripravljen boriti še dvajset let.

Vzhodnoevropski komunisti ne postavljajo zahtevda bi morali Amerikanci prenehati letalskimi napadi na Severni Vietnamot dokaz, da so pripravljani na poanjo. Bolgarska delegacija, ki jo vodi na potovanje v Hanoi minulega oktobra bolgarski general Ivan Rjlov, je po vrnitvi iz

kajšnje prebivno, ki ima ameriško državljanstvo, kakor sedaj uživa večjo varnost, kče bi bilo včlanjeno v ZN, poleg tega ima še vrsto drugih prednosti: je onomno in bo kmalu dobilo tudi s voljene guvernerje.

V podobni položaju se nahajajo tudi nekateri angleški kolonij. London se jilče na vsak način osvoboditi, seveda, da se angleška vlada ne bi zama nakomur. V Londonu premišljujejo, da bi vsi ti ostanki dobili status „pridruženih držav“. Angliji jih zastopala samo s svojo diplomom in varovala njihovo samostojnost pa bi morala vsaka taka „državsama skrbeti za svoj obstoj.

Ideja o prižnih državah bo morda postala ratična tudi nekaterim drugim polni tvorbam, ki jih nihče ne mara. Zeni narodi se bodo morali kmalu ti z njo, če hočejo dočakati dobo bodo imeli v svojem članstvu dr z nekaj tisoč kvadratnimi kilometri površine in dvajset do petdeset tipreivalci, in to še z vsemi pravi velikih držav, kakor zahteva naenakovnost, poudarjeno v prau ZN.

Vietnama izjavila, da ni ugotovila znakov, da bi Hočiminh bil pripravljen na pogajanja z Amerikanci.

V Sofiji so zato govorili, da bi „kupili“ Hočiminh, da bi pristal na pogajanja z Amerikanci. Sovjetski blok je prejšnji mesec pristal na 1000 milijonov dolarjev pomoči Severnemu Vietnamu, poleg več sto milijonov dolarjev pomoči, ki jo je Hanoi doslej že dobil. Težave so s kitajskim oviranjem pošiljanja pomoči čez kitajsko ozemlje,

I Z T E D N A V T E D E N

V ZDA in po vsem svetu so se v torek, 22. nov., spominjali tretje obletnice smrti Johna Fitzgeralda Kennedyja, umrjenega predsednika ZDA, čigar grob v Washingtonu obiskuje vsak dan veliko število ljudi.

Brazilska politična javnost je pod vtisom dveh pomembnih dogodkov. Prejšnji teden so bile v državi splošne volitve. Volili so 409 poslancev v zvezni parlament, delno obnovili zvezni senat, volili pa tudi poslance v parlamente posameznih držav. Kandidate sta postavili samo dve politični skupini, ki obstojata v državi. Vladna Zveza za državno obnovo in opozicionalno Brazilsko demokratsko gibanje. Vladna stranka je dobila večino v 16 državah, opozicionalna pa v sedmih. Presenečenje je vzbudila okolnost, da je vladna stranka prodrla tudi v državi Sao Paulo, kjer sta dve pomembni politični osebnosti: biv. predsednik republike Janio Quadros in biv. guverner Ademar do Barros, katerim je sedanja vlada odvzela politične pravice.

V Lizboni sta javnost presenetila a političnim sporazumom dosedanja stalna politična nasprotnika vodja biv. socialdemokratske stranke biv. predsednik Juscelino Kubitček in biv. guverner države Guanabara Carlos Lacerda. Dogovorila sta za ustanovitev skupne politične formacije kot opozicijo sedanjih

polet tega pa so evropski sovjetski sateliti nezadovoljni tudi zato, ker morajo Severnemu Vietnamu pošiljati ravno tisti material, ki ga sami nujno potrebujejo za svoje zaostalo gospodarstvo. Najhujše pa je dejstvo, da nihče v vzhodnoevropskih prestolnicah ne ve, koliko časa bo treba pošiljati to pomoč Hočiminhu in da nihče od satelitskih komunistov nima nobene kontrole nad materialom, ko na vagonih ali drugih vozilih prestopi sovjetsko-kitajsko mejo.

vladi maršala Castella Branca in dočeli vladi maršala Coste e Silva.

Generalisimus Franco je napovedal ustavne spremembe v Španiji. Med drugim je odredil, da bo Španija znova imela tudi predsednika vlade, on pa bo do svoje smrti samo predsednik države. Ustavne spremembe — falangisti z njimi niso zadovoljni, monarhisti jih pa zagovarjajo — bo Franco predložil prihodnji mesec v odobritev narodu.

V Avstriji je bil na obisku predsednik Sovjetske zveze Nikolaj Podgorny. Avstrijsko vlado je opozoril, da Sovjetska zveza ni za to, da bi Avstrija kot nevtralna država sklepala tesnejše trgovinske in politične zveze s Skupnim evropskim trgov. Zarati te sovjetske grožnje je bil ob koncu tedna v Parizu avstrijski zunan. minister dr. Tončič. Fran. zun. minister Couve de Murville mu je zagotovil, da avstrijska vlada lahko vedno računa na francosko pomoč.

Italijo so znova močno prizadela nova neurja. Tokrat zlasti v Padski nizini. Reka Pad se je razlila in povzročila ogromno škodo. Letošnje poplave v Italiji so uničile jesenske posevke na površini 103.000 kv. km, v naraslem vodstvu je pa izgubilo življenje 110 oseb. Tako velike škode, kakršno so povzročile sedanje poplave v Italiji, ne pomnijo v vsej italijanski zgodovini.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

V Svob. Sloveniji smo poročali, da se je sedanja vlada lotila reševanja tudi takih najtežjih vprašanj, katerih se nobena prejšnja vlada ni hotela, da ne bi postala „nepopularna“ pri levičarsko usmerjenih ljudeh. Zato so komunisti lahko počenjali na univerzah, kar so hoteli. Nič se jim ni zgodilo, ker so se skrivali za takmoenovano avtonomije vseučilišč. To je trajalo vse do nastopa sedanje vlade. Trdovratnost, s katero skušajo komunisti preprečevati izvajanje odredb novih vseučiliških oblasti, dokazuje, kako daleč in kako globoko se je komunizem že bil zasidral v te znanstvene ustanove.

Nič drugače ni bilo v pristaniščih, kjer je sindikat pristaniških delavcev pod vplivom komunistov in peronistov delal, kar je hotel, ter je po argentinskih pristaniščih ustvaril tako stanje, da so bila ta pristanišča na zelo slabem glasu v svetu, obenem pa tudi najdražja. Samovolja in samopašnost teh ljudi ni poznala meja.

Vlada je posegla tudi v te razmere. Njen odločen nastop za preureditev razmer je žel odobravanje domačih in inozemskih pomorskih in gospodarskih ustanov. Vlada je ukinila neverjetne privilegije in dohodeke kakih 500 ljudi ter določila nov delovni red, ki omogoča dober zaslužek vsem pristaniškim delavcem, še večjega pa tistim, ki so v pristaniščih zaposleni pri natovarjanju na ladje ali iztovarjanju iz njih zdravju škodljivih stvari. Z novo ureditvijo dela in z ureditvijo razmer pa seveda ni bil zadovoljen prejšnji vsemogočni sindikat pristaniških delavcev SUPA, ki je pod komunistično-peronističnim vplivom. Na vladno odredbo je takoj odgovoril s proglasitvijo splošne stavke pristaniških delavcev. Vlada je odgovorila z imenovanjem komisarja v sindikatu, glavni tajnik sindikata Eustaquio Toloso je pobegnil v Uruguay, nato pa odšel v London, kjer je pri Mednarodni federaciji transportnih delavcev dosegel, da je proglasila bojkot argentinskih ladij.

V Buenos Airesu je pravni zastopnik sindikata SUPA vložil priziv na sodišče zaradi postavitve komisarja v sindikatu. Pristojni sodnik je za prejšnjo nedeljo pozval na zaslišanje predstavnikov sindikata, kakor tudi vlade. Minister za gospodarstvo dr. Jorge Nestor Salimei je izjavil v zvezi z vprašanjem razmer po

pristaniščih, da vlada ne bo spremenila nobenega svojega ukrepa glede ureditve razmer po pristaniščih. Napovedal je, da bo vse izvajala s strogo doslednostjo. „Predno se odločimo, se pogovarjamo in razgovarjamo, ko pa izdamo kako odredbo, potem ni več poti nazaj,“ je zardil minister dr. Salimei.

V zvezi z razmerami v pristaniščih je državno tajništvo za transport objavilo uradno sporočilo, da je stanje po argentinskih pristaniščih povsem normalno. Po vseh pristaniških delavstvo neovirano opravlja svoje delovne urnike.

V nekaj vrstah

La Plata, glavno mesto province Ba. Aires, je 19. t. m. slavila 84-letnico ustanovitve. Na velike slavnosti je prišel tudi predsednik republike gral. Juan C. Ongania z gospo.

Guverner province gral. Imaz je v radijskem govoru navajal, da je ob prevzemu province zatekel takole stanje: Proračun z 38 milijardami pesov primanjkljaja, privatne učne moči po šolskih zavodih že poldrugo leto niso dobile plač, tudi trinajsta palača jim še ni bila izplačana. Po uradih previsoko število uradništva, uprava vzor birokracije in zastarelosti z veliko takih uslužbencev, ki imajo po 3 do štiri zaposlitve istočasno. Dejal je, da je tako stanje nevzdržno in ga bo zato razčistil. Ljudi je pozval, naj prijavijo slehernega uradnika, ki bi nevljudno ter odurno občeval z ljudmi.

Argentinska izvidniška letala so ugotovila kar celo sovjetsko ribiško ladjeve nasproti argentinski obali na jugu republike. Zadevo ima sedaj v proučevanju zunanje ministrstvo, ki pripravlja ukrepe za zavarovanje argentinskega ribiškega bogastva.

Prosvedno ministrstvo je objavilo, da je v Argentini pooblaščen izdajati akademsko naslove 13 privatnih univerz.

Predsednik republike gral. Ongania bo jutri sprejel predstavnik oba železničarskih sindikatov, da mu bodo pojasnili svoji predstavi k vladnemu načrtu za ureditev razmer na argentinskih drž. železnicah. Listi napovedujejo, da bo vlada po tem sprejemu objavila svoj načrt, ki ga je pripravila za zboljšanje železniškega primeta in radikalno znižanje strahotnega deficita, ki ga izkazuje železnice in ki je tudi rak rana argentinskega narodnega gospodarstva.

Novice iz Slovenije

Pisatelj Ivan Tavčar in — hvaležni Slovenci

V nedeljo (4. sept. 1966) sem krenil na Grenjsko, da si ogledam Visoko v Poljanski dolini. Graščina, kjer je nekog bival Ivan Tavčar, je kulturni škandal za slehernega Slovenca. V sobanah prvega nadstropja je bilo videti slabo pospravljene železne postelje, po hodnikih so ležali gumijasti škornji, tu in tam na steni kakšen gumijasti plašč, medtem ko so stene, okna, vrata in celotno okolje nudili še bednejšo sliko. Iskral sem človeka, ki bi mi morda pokazal Tavčarjevo sobo ali kaj podobnega, toda vse moje prizadevanje je bilo zaman! Obratno — vse je dajalo vtis zapuščenosti, propadanja in turobnosti.

Kaj bi dejali ob vsem tem naši inozemski turisti slavisti? Kaj lahko mislijo naši dijaki, ki s profesorji prihajajo na literarne izlete na Visoko?

In kaj poročejo k temu Društvo slovenskih književnikov, Zavod za spomeniško varstvo SRS in še mnogi drugi odgovorni ljudje?

„Tovariš“ in RTV Ljubljana imata na Visokem hvaležno gradivo, s katerim lahko prikažeta naši mladini, kako znamo spoštovati svoje velike može.

Ob vhodu v to bivšo Tavčarjevo domačijo pa pogrešamo samo še tale napis: „Velikim možem — nehvaležna domovina!“ Prof. Mirko Vivod, Celje (Delo, 11. septembra 1966)

Umrli so. V Ljubljani: Albin Anžič, Joško Mraz, upok., Tončka Nosan roj. Hafner, Anica Pogačnik roj. Modic Franc Kulnik, električar, Marija Siegel roj. Jerančič, Zane Klemenčič, sofer, Alojzija Lavrič, upok., Martin Boljka, zavirač, Stanko Remžgar, Joško Sotler, Marija Lužnik, upok., Mladen Meze, tehn. risar in Anton Čizman, orožniški kapetan v p. v Kopru, Doroteja Počkaj, prof. v p. v Domžalah, dr. Rudolf Mikuš, zdravnik v Vojniku, Franc Robida v Kočevju, Olga Lenasi roj. Zaman v Grobelnem, Janez Erman v Cajnarjih, Bruna Eller v Preddvoru pri Kopru, Vojko Vogrič v Črnučah, Ivana Čop na Jesenicah, Jakob Dermastja, upok. v Skarjučni in Danilo Brezigar.

SLOVENC I V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Izseljenska proslava v nedeljo, 27. novembra

- 16.30: Zbiranje izseljenskih skupin v ulici Almirante Brown 563, v Catalina Sur, Boca
- 17.30: procesija do kraja, kjer bo stala velika cerkev Marije — Matere izseljencev.
- 18.00: blagoslovitev kamna bodoče cerkve. Blagoslovitev bo opravil buenosaireski nadškof kardinal Caggiano.
- 18.15: somaševanje (škof msgr. Raspanti in vsi direktorji izseljenskih skupin).

V temeljni kamen bo poleg drugih vzdano tudi prgišče slov zemlje. Rojaki, izseljenci, lepo vabljeni!

V soboto, 19. novembra, je bil z razdelitvijo spričeval zaključen srednješkolski tečaj ravnatelja Marka Bajuka v Slovenski hiši. Poročilo prihodnjic.

Osebnostne novice

Poroča. V soboto, 19. novembra, sta se poročila s poročno mašo v cerkvi Marije Pomočnice kristjanov v Don Boscosvem zavodu v Ramos Mejiji Alojziji Modic in gđ. Barbka Maček. Mladi par je poročil g. direktor msgr. Anton Orehar,

ŽEGNANJE V SLOVENSKI HIŠI

Bilo je v nedeljo, 20. novembra, kot spomin, ko je pred 10 leti rajni škof dr. Gregorij Rožman med svojim obiskom pri Slovencih v Argentini blagoslovil prve začasne prostore na Ramón Falconu. Zato je bila dopolne zanj tudi sv. maša, kakor tudi za žive in mrtve dobrotnike Slovenske hiše. Imel jo je g. msgr. Anton Orehar. Med njo je pel mešani zbor Slovenskega pevskega zbora Gallus pod vodstvom g. dr. Julija Savellija.

Dnevu primeren je bil tudi cerkveni govor msgr. Antona Oreharja s spominom na škofa Rožmana in s poudarkom misli na potrebo postavitve tako srednjega kakor krajevnih slovenskih domov za ohranitev slovenskih narodnih in verskih izročil.

Po sv. maši je bilo za tiste, ki so v Slovenski hiši pričakali začetek popoldanskega sporeda, skupno kosilo.

Popoldanski spored se je začel po četrti uri. Že pred to uro se je zbralo v Slovenski hiši veliko rojakov, ki so lahko opazili od lanskega leta v gradnji Slovenske hiše močan napredek. Stavba se je dvignila že v četrto nadstropje in dvorana vedno bolj dobiva končno obliko.

Nastop slovenskih otrok

Popoldanski spored na žegnanjskem slavju je začel g. Lojze Rezelj z napovedjo programa, ki so ga pripravili slovenski šolski tečaji. Nastopili so otroci iz naslednjih tečajev: Adrogue, Berazategui, Buenos Aires, Carapachay, Hurlingham, Morón, Ramos Mejía, San Justo, San Martín in Slovenska vas.

Točke so izvajali pod vodstvom svojih gospodičen učitelje po tem redu: Iz San Justa so zapeli pesmi Prelepa Gorenjska, Paštrc pa pase ovce tri, najmlajši pa Lepo je pomlad in šmentana muha. Starihova Metka iz Adrogueja je z občutjem recitala župančičevo žebljarsko.

Po njeni točki je bilo izvajanje otrok

za priči sta bila: ženinu njegova mati ga. Modiceva, nevesti pa njen oče August Maček. Mlademu paru ob vstopu v novo življenje želimo vso srečo in obilo božjega blagoslova.

Družinska sreča. V družini Janeza Bitenca in njegove žene g. Lojzke roj. Šonc se je rodila hčerka Andreja. V družini Jožeta Kluna in njegove žene g. Antonije roj. Šircl so pa dobili sina. Srečnima družinama naše čestitke.

Nov slovenski agronom. Na agronomski fakulteti v Mendozli je končal svoje študije g. Peter Heinrich. Čestitamo in želimo mnogo uspehov.

RAMOS MEJIA

Občni zbor društva Slomškov dom

Bil je v nedeljo, 13. novembra, po sv. maši v družabnem salonu. Bil je to že osmi redni občni zbor, ki se je tokrat prvič vršil v novem domu. Po uvodnem pozdravu predsednika g. Marijana Šiferja in običajnih formalnostih, je odbor poročal o delu v preteklem letu. O tajniških poslih je podal poročilo g. Franc Pergar, o stanju blagajne g. Fr. Vester, poročilo o gostinskem obratu pa g. Ema Kessler-Blejševa. Sledili sta poročili gospodarja g. Vinka Tomazina st. in finančnega ter gradbenega referenta g. Hermana Zupana ml. O prireditvah in prosvetnem življenju doma je podal kroniko kulturni referent g. Marijan Šušteršič, poročilo o medsebojni pomoči pa je prečital g. M. Šifer, ki je nato k vsem poročilom izvajal lepe na-

čelne zaključke. Vsi referati so pregledno orisali živahno delovanje društva v zadnji poslovni dobi. Čeprav so bile vse sile osredotočene na gradnjo, ni bila zamarnjena kulturna stran življenja v domu. Vsi odborniki so dobili od lepega števila članstva — 98 osebno navzočih — zaslužno priznanje. Poročilo nadzornega odbora je podal g. Janez Brula, nakar je prevzel vodstvo občnega zbora g. Marijan Loboda.

Pri tajnem glasovanju je bil z 98 glasovi izvoljen za dobo dveh let naslednji upravni odbor: predsednik Herman Zupan ml., 1. podpredsednik Franc Pergar, 2. podpredsednik Anton Kastelec, tajnik Marijan Šušteršič, finančni referent Franc Vester, gosp. referent Jože Javoršek, kult. referent Marijan Šifer, mlad. referent Marijan Loboda, prireditveni referent France Homovc, socialni referent Herman Zupan st. — V širši odbor pa gospodje: Stane Babnik st., Janez Čec, Franci Dvič, Ivan Fajfar, Tone Javoršek, Gustl Jčebnik, Ivan Makovec, Franc Malovrh, Tone Poljšak, Karl Svetlin, Franci Tomazin, Ciril Vodnik in Lojze Žužek.

V nadzorni odbor g. Ljubo Berlot, Franci Holosan in Maevž Potočnik.

V razsodišče: gg. č. Jože Krivec in Vinko Tomazin st.; duovni vodja č. g. Janez Kalan.

Novi predsednik g. Herman Zupan ml. se je vsem zahvalil za izrečeno zupanje, še posebej paž. Marijanu Šiferju za požrtvovalno delo dveh let predsedniške dobe. Pcabil je članstvo k poživljenemu delu v vseh področjih življenja v domu.

Občni zbor je nat sprejel predlog o zvišanju prispevka medsebojne pomoči na 100 pesov meseča. Prav tako se zviša podpora ob smti članov. Od 1. januarja 1967 znaša 1.000 pesov.

SAN JUSTO

V sklopu 10 letnega jubileja Našega Doma je bila pretekla sobota, 19. t. m. v novi veliki in skoj dograjeni dvorani prijateljska večja za članice in člane Našega doma. Udeležba je bila izredno zadovoljiva. 88 članic in članov je prvič v novih dvoranah sedlo za dobro obložene mize kot ena družina in se veselilo uspeho v preteklem desetletju, istočasno pa ovalo načrte za bodoče desetletje. Medvečerjo je imel led nagovor na vse začelo predsednik Našega doma g. Per Čarman. Za njim pa je imel globlo zasnovan govor o pomenu Našega doma z verskega in narodnostnega vka slovenski dušni pastir v San Justo č. g. Janko Mernek. Kratak oris finančnega stanja je članom pojasnil g. Že Miklič, tehnično plat pa avtor črtov dvorane in celotne stavbe Dor g. Tone Oblak. Predsednikova sogpa. ga. Dragica

praktikabli in druge obnarije je v višini \$ 23.952; opren dvorane, strop, stene, balkon \$ 670.163; gradnja dvorane v surovem stanju hištinadstropno upravno poslopje je sa \$ 10.279.120. Skupno je bilo torej latkov v višini \$ 14.021.776. Darila, ravni dohodki, prodaja starega matera, izrednih podpor, dohodkov od raz prireditev in raznih manjših dohodk je bilo 11 milijonov 452.783 pesov.

Pri Čebelici obstajamojilo v višini \$ 2.568.993. To je dejni dolg Slovenske hiše.

Izvajanja g. msgrareharja so rojaki sprejeli z odobravam.

Zaključek žegnanjskega sporeda

Po govoru g. direkta msgra. Oreharja se je nadaljeval pored šolskih tečajev. Nastopili so bci iz Carapachaya ter po zvokih slaske koračnice tvorili slovensko zastá Sledil je nastop deškega zborčka Morona s pesmijo Staršev sem slovki sin. Otroci iz Hurlingham niso p nič zaostajali v lepem podajanju dekhcije. Prav tako ne najmlajši iz Sanrtina s petjem pesmic Ciganček in Pee. Otroci šolskega tečaja v Bs. Airso nastopili s prizorom Tri mamice, slovenske vasi pa s simboličnima vajás petjem Gor čez izaro in Navzgor širi rožmarin. Za zborna deklamacijcok iz Ramos Mejije je bila zadnja to Foersterjeva pesem Pevec. Lepo so zapeli mlaci slovenski pevčki iz Bateguija.

Napovedovalec in pozvalec posameznih točk g. Lojze Rj je vsem nastopajočim otrokom izedenih šolskih tečajev ter njihovim vdjicam, gospodičnam učiteljicam izreptlo zahvalo za sodelovanje, nato pozoril vse na razstavo knjig, ki jih za svojo mladinsko knjižnico zbralovenska mladina, ter končno vse abil naj ostanejo še na družabnem prireditve, kar so tudi storili Rajati so se začeli šele v večernih ura za potrebo številnih gostov s ski fantje in de-

Čarmanova je za to priliko darovala krasen dobitek v obliki raznih dobrot, od katerega čisti dobiček je namenila za nabavo kuhinjskega posodja v Našem domu. Pri srečolovu je bil srečni dobitnik g. Pavle Juhant. Celoten izkupiček srečolova je vrgel 24.300 pesov. Po končani večerji so skrbeli za dobro voljo domači harmonikaši. Organizacija večerje je bila v večjih rokah g. Lojzeta Zakrajška, večer pa je vodil in povezoval v prijetno družinsko domačnost kulturni referent g. I. Oven. Dekoracijo sta pripravila gg. Tone Oblak in Tone Bergant.

Folklorna skupina našega doma je v soboto 29. oktobra nastopila s slovenskimi narodnimi plesi pred češkoslovaško publiko v Buenos Airesu na ulici San Juan, kjer je Češkoslovaški Sokol priredil proslavo ob 48. letnici češke narodne osvoboditve, katero oni praznujejo en dan prej kot Slovenci. Skupina, ki jo vodi g. Janez Frontini, je češkoslovaški javnosti izredno imponirala in bila deležna mnogih čestitk z njihove strani. Naš dom v San Justu sta na omenjeni proslavi uradno zastopala g. podpredsednik Janez Janežič in kult. ref. g. Ivan Oven. Ista folklorna skupina Našega doma bo nastopila pred argentinsko javnostjo v soboto 3. decembra v velik dvorani „Centro de Cazadores del Oeste“, Rivadavia 15351 v Haedu, kjer prihaja in posveča svoj kulturni večer Slovencem iz San Justa ob priliki svoje tretje obletnice „Peña Folklorica Namuncurá del Oratorio Maria Inmaculada“ iz Haeda.

SLOVENC I PO SVETU

KANADA

Duhovniške spremembe. Med slovenskimi lazaristi v Kanadi so nastale ta mesec tle spremembe: Superior lazaristov je postal g. Andrej Prebil CM, župnik župnije Marije Pomagaj, g. Jože Mejač CM, dosed. žpk. v Winnipegu je prestavljen za kaplana k Mariji Pomagaj v Torontu, za župnika v Winnipegu je pa imenovan g. Jože Časl CM.

Vestnik SFZ MLADINSKI DAN

Praznik vseh slovenskih fantov in deklet, praznik mladega rodu, ki živi in raste v novem svetu. Praznik tistih, ki bodo nekoč voditelji slovenstva v tujini. V tem času sta mladinski organizaciji v prehodni dobi. Sedaj delujejo po večini fantje in dekleta, ki so prišli od doma. Za nami prihaja novi rod, rojen in vzgojen v tujini. Morda so v prvih časih trde ekonomske razmere bile krive, da veliko fantov ni dobilo v družini dovolj temeljito vzgojo.

Sedaj so tudi mirni časi, naloga vseh je, da tisti naraščaj, ki pride za nami, nadaljuje naše delo, a v veliko večji meri. Zato jim moramo obuditi zanimanje za delo za skupnost, privzgojiti čut odgovornosti, da se zavedajo, da so sinovi demokratičnih Slovencev. Vse to delo pa moramo vsi opraviti. Prvi so poklicani k temu starši, da že v zgodnji mladosti vzgajajo otroke v tem smislu. Je to tudi naloga slovenskih domov, da organizirajo naraščaj, na športnem in vzgojnem polju. Je to delo mladinskih organizacij, da sodelujejo z vsemi njihovimi silami s starejšimi. Na tak način bomo imeli povezanost v mladinskih organizacijah, in tako tudi v javnem življenju skupnosti.

Tako bomo vsa leta lahko z vnmemo in vedno večjim zasom praznovali dan slovenske mladine.

Vsak teden ena

D O M A

Vida Jerajeva

Navzgor se širi rožmarin,
navzdol se nagelj vije,
na okenca zagrnjena
vederno sonce sije.

Rdeča ruta, bel ošpet,
dekle razposajeno,
širok klobuk, oj fant vesel,
ki si prepeva eno.

Ti nageljni, ta rožmarin,
ti kmetje v luči sonca,
ej takih nima celi svet,
pa pojdi tja do konca.

Taborjenje

Že smo pričeli z vpisovanjem za taborjenje, ki ga pripravljata mladinski organizaciji za letošnje počitnice. Kakor smo že objavili bo v Miramaru.

Ponovno objavljamo datume, ker je bila zadnjič pomota:
od 2. do 14. januarja — fantje
od 14. do 28. januarja — dekleta
od 28. do 11. februarja — fantje
od 11. do 25. februarja — dekleta
Prijava sprejemata predsednik in predsednica. Veliko se jih je že vpisalo. Zmogljivost šotorov je samo 20 oseb.

OBVESTILA

Sobota, 26. novembra:

Na Pristavi v Castelarju ob 10.30 dopoldne zaključek šolskega tečaja.
V Slomškovem domu ob 15 zaključek šole.

V Našem domu velika družinsko-družabna prireditev.

V Slov. hranilnici, Bme. Mitre 97, R. Mejía, 5. gospodarski večer. Predavanje g. M. Magistra o davčnih obveznostih.

V Slovenski hiši sestanek Slovenske krčanske demokracije. Čitanje poročila predsednika dr. Mihe Kreka, predavanje g. Pavla Fajdige o komunizmu v Latinski Ameriki in razgovor o aktualnih vprašanjih. Na sestanek so vabljeni člani, somišljeniki in prijatelji SKD in se ga lahko udeleže četudi ne bi prejeli posebnega vabila.

Nedelja, 27. novembra:

V Slovenski hiši ob 9.30 prvo sv. obhajilo slovenskih otrok.
XIV. mladinski dan na Pristavi.

Sobota, 3. decembra:

Nastop Slov. folklorne skupine Našega doma v Centro de Cazadores del Oeste, Rivadavia 15351, Haedo, ob 22.

V Slov. domu v San Martinu zaključek slov. tečaja in zvečer Miklavževanje v Slomškovem domu prihod sv. Miklavža

Nedelja, 4. decembra:

V Slomškovem domu otvoritev športnih igrišč popoldne.

V Našem domu ob 15.30 zaključek šolskega tečaja in prihod sv. Miklavža.

Na Pristavi v Castelarju ob 19 Miklavžev večer.

V Slov. domu v Carapachayu zvečer Miklavževanje z bogatim sporedom.

Četrtek, 8. decembra:

Miklavževanje mladinskih organizacij

Sobota, 10. decembra:

Gallus: Večer Marijinih pesmi ob 20 v Slovenski hiši.

Nedelja, 11. decembra:

V Slov. domu v San Martinu po slov. sv. maši občni zbor.

V Slovenski hiši ob 19: Gallus: Večer Marijinih pesmi.

GALLUS

VEČER MARIJINIH PESMI

SOBOTA, 10. DECEMBRA, ob 20	NEDELJA, 11. DECEMBRA ob 19
Dvorana v Slovenski hiši, Ramón L. Falcón 4158	
Poleg lepih melodij, ki jih zadnje čase vedno bolj pogrešamo, bo prvič izvajana mogočna Tomčeva kantata za soliste, zbor in orgle:	
MARIJA — SLOVENCEV KRALJICA	
Vstopnice po \$ 200 in 150 v Dušnopastirski pisarni in pri članih zbora.	

14. MLADINSKI DAN

27. NOVEMBRA 1966 NA PRISTAVI

S P O R E D :

- 9.— teknovanje v odbojki za pokal BOŽO-TOMAZ
- 10.— sveta maša
- kosilo
- 15.— dviganje zastav
 - pozdrav predsednika SFZ in predsednice SDO
 - delitev pokalov športnih dni
 - nastopi: naraščajnice, dekleta, fantje
 - zadnja tekma odbojke za pokal BOŽO-TOMAZ

Na tej prireditvi sodeluje vsa slovenska mladina iz Buenos Airesa

SLOV. DOM V SAN MARTINU
 sporoča rojakom in rojakinjam, da bo
 v soboto, 3. decembra, popoldne
ZAKLJUČEK SLOVENSKE ŠOLE
 in zvečer

MIKLAVŽEVANJE

V nedeljo, 11. decembra, ob 9
 REDNI OBČNI ZBOR

SLOMŠKOV DOM
 V nedeljo, 4. decembra
 otvoritev
 športnih igrišč
 Vsi lepo vabljeni!

**Zaključek šole in
 prihod sv. Miklavža**
 v Našem domu v San Justu
 bo v nedeljo, 4. decembra ob 15,30.
 Miklavžev odposlanec pa bo v Na-
 šem domu že po slov. sv. maši in
 od 14,30 dalje.
 Lepo vabljeni!

5. gospodarski večer
Davčne obveznosti
 za zasebnike in manjša podjetja
 Predaval bo g. Milan Magister. Vabi
SLOVENSKA HRANILNICA
 sobota 26. nov. ob 20 uri.
 Bartolome Mitre 97 Ramos Mejia

SDO SFZ
Mladinske prireditve
 ● 27. nov. MLADINSKI DAN
 ● 4. dec. MIKLAVŽEVANJE
 ● 8. dec. PROSLAVA
 BREZMADEŽNE
 sv. maša ob 19
 ● 11. dec. IZLET
 ● 18. dec. TURNIR LAHKE
 ATLETIKE v Slov. vasi

Naš dom v San Justo
 v soboto 26. novembra ob 21.

**VELIKA
 DRUŽINSKO DRUŽABNA PREREDITEV**
Igra orkester Planika - Eddweiss

Okolje: taborjenje v Bariločah Vabi madina

**Peña Folklórica
 NAMUNCURA
 del Oratorio María Inmaculada.
 Haedo**

Secretaría: Pisco 167. T. I 658-1878

vabi vse Slovence na počastitev, ki jo pripravljajo decembra 1966
 ob 22 Našemu domu iz San Justa v Centro de Caidores del Oeste.
 Rivadavia 15351, Haedo

Spored:

ALBERTO OCAMPO Slovensk folklorna skupina
 s svojimi spremljevalci NAŠ DOM
 Slovenski narodni plesi in pesmi

VOLITEV KRALJICE 1966

ČE HOČETE, DA VAM BO DENAR PRINAŠAL OBISTI, DA BO VAR-
 NO SPRAVLJEN IN VAM NA RAZPOLAGO, KADR BOSTE ŽELELI,
 VLOŽITE GA V SLOVENSKO HRANILNICO. — HE. MITRE 97 —
 RAMOS MEJIA, T.E. 658-6574 — URADNE URE O SOBOTAH OD 16.
 DO 20. URE IN OB TORKEH OD 18. DO 20. URE.

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalno vest, da je
 kot žrtev prometne nesreče v 61. letu starosti 7. novembra 1966
 nenadoma preminul naš dobri mož, oče in tast spod

Pavel Malavašič

Dragega rajnika priporočamo v molitev.

Globo žalujejo
 Žena Marija, erka Marija in
 zet Peter J. Casullo

ZOBOZDRAVNIŠKI
 KONSULTORIJ
Dr. Špelca Južina
por. Dowhyj
 c. Monte 269 — Wilde
 sprejema od ponedeljka do petka
 od 15,30—20,30 ali po dogovoru
 T. E. 207-4369

Dr. FRANC KNAVS
 ODVETNIK
 Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital
 T. E. 35-2271
 Na telefonu tudi dopoldne (10—12)
 Uradne ure od 17—20

JAVNI NOTAR
**Francisco Raúl
 Cascante**
 Escribano Público
 Pta. baja, ofic. 2
 Cangallo 1642 Buenos Aires
 T. E. 35-8827

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
 Redactor: José Kroselj
 Redacción y Administración:
 Ramón Falcón 4153, Buenos Aires
 T. E. 69-9503
 Argentina

CORREO ARGENTINO Central B
FRANQUEO PAGADO
 Concesión N° 5775
 Concesión N° 3224
TARIFA REDUCIDA
 Registro Nacional de la Propiedad
 Intelectual No. 910.387

Naročnina Svobodne Slovenije za leto
 1966: za Argentino \$ 1.400,—. Pri poš-
 ljanju po pošti doplačilo \$ 100,—. Za
 ZDA in Kanado: 12 dolarjev za pošlje-
 nje s letalsko pošto, in 8 dolarjev za
 pošiljanje s navadno pošto.
 Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados
 Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

Vsemogočni je dne 7. novembra nepričakovano poklical k Sebi
 našega predragega moža, očeta, brata in strica

Pavleta Malavašiča

K zadnjemu počitku smo ga spremili dne 8. novembra 1966 na
 pokopališče v San Justu.

Vsem, ki so nam ob tej bridki nenadomestljivi izgubi bili na
 kakršen koli način v pomoč, se iskreno zahvaljujemo. Zlasti smo
 dolžni zahvalo Petru Jorgu Cassullo, ki je takoj uredil vse potrebno
 na policiji v San Justo, se dogovoril s policijskim zdravnikom glede
 prevoza ponesrečenega Pavleta v bolnišnico Haedo, uredil nato vse
 formalnosti s pogrebnim zavodom zaradi prevoza krste s Pavleto-
 vim truplom na njegov dom, nato pa sporazumno s pokojnikovim
 bratom Tineto za pogreb, da je naš dragi rajni Pavle dobil zad-
 nje zemsko počivališče v grobu Tinetove žene na pokopališču v
 San Justu.

Zahvalo smo dolžni dalje č. g. Janku Merniku, ki je prvi da-
 roval sv. mašo za rajnika dne 7. novembra pri oltarju Marije Po-
 magaj v cerkvi Marije Pomočnice kristjanov, č. g. Janezu Kalanu
 za pogrebno sv. mašo dne 8. nov. v isti cerkvi, č. g. Msgru. Antonu
 Oreharju za vodstvo pogreba in za njegov poslovljni govor ob gro-
 bu, č. g. Janezu Kalanu in Janku Merniku za asistenco pri po-
 grebnih obredih, č. g. Mirku Gogali in župniku Antonu Stanov-
 niku pa za udeležbo pri pogrebu.

Prav tako se zahvaljujemo vsem ostalim č. g. duhovnikom
 in ostalim rojakom, ki so prihajali dragega Pavleta kropit na mrtva-
 škem odru. Ob njegovih nenadni smrti se je še prav posebno pokazalo,
 da so ga imeli ljudje radi in ga tudi spoštovali. O tem je pričala tudi
 številna udeležba pri pogrebu, za kar se vsem iz srca zahvaljujemo.

Končno izrekamo najtoplejšo zahvalo tudi vsem darovavcem
 prekrasnih vencev in lepih šopkov. Zlasti Laboratoriju L.E.F.A.,
 Coop. Ltda. Zahvala tudi društvu Zedinjena Slovenija za izplačano
 posmrtnino.

Prav vsem: Iskreni Bog plačaj!

Žalujejoči

V Argentini: Žena Marija, hčerka Mici por. Cassullo
 brat Tine, sestri Marjana in Angela z
 družinama.

V domovini: sestra Mici z družino.

Buenos Aires — St. Jošt.

Janez Jalen

Trop brez zvoncev

Povest

Svatje so se zbrali pred zaklenjenimi
 durmi. Moški v visokih škornjicah in
 irhovini, starejši tudi v kožuhih, ženske
 pa temno oblečene in vse pokrite v bele
 peče. Sonce se je poigravalo na razšo-
 pirjenih grebenih in žida je pošumevala
 na poskrobljenih spodnjih krilih.

Drug je stopil na prag, prijel za
 kovano kljuko in skušal odpreti. Znotraj
 se nihče ni oglašil. Miha je potrkal s
 pestjo na duri: „Odprite, če se ne spite.
 Pri nas je že davno dan.“

V veži za durmi je odgovorila teta:
 „Smo dokaj prej vstali kakor vi.“

„Vas je mar pri belem dnevu strah,
 da se zaklepate?“

„Takah že, ki pred mirni dom prihru-
 me kakor turška vojska.“

„Vam nič kaj prav ne verjamemo-
 Saj dobro veste, da Turki v starih časih
 nikoli niso mogli v Bohinj in da so se
 vselej na Obrneh obrnili. Od kod naj bi
 sedaj prišli, vas vprašam?“

Kakor je bil drug zgovoren, ni mogel
 tete spraviti v zadrego. Brž mu je
 vedela odgovoriti: „Tam od češnjiške
 strani, kjer dokaj zrelih je ljudi.“

„Tam smo mi doma. Pa na tisti strani
 smo sami kristjani.“

„Kaj pa potem tiščite v pošteno krš-
 čansko hišo?“

„Naj mar na ajdovskem stanišču išče-
 mo nevesto za krščanskega ženina.“

„Pa ste se zmotili. Pri nas ni neveste
 za vas.“

„Hoho!“ je oporekel Miha. „Ne boste
 je utajili. Tri nedelje zapovrstjo so jo

s prižnice klicali. Nič se ne obotavljajte.
 Kar odprite.“

„Če je pa tako, naj pa bo.“

Znotraj je podrsnil zapah in duri so
 se odprle samo za moža široko. Miha je
 stopil ob stran, da je nevesta mogla
 prvega zagledati ženina, da bo čim več
 ljubezni v zakonu. Francka je oprezo-
 vala, še vedno delavno oblečena, med
 hišnimi vrati. Nasmehnila se je Simnu
 in stopila nazaj v hišo. Ženinu so ponu-
 dili „prvo nevesto“, čotovo Marino. Bila
 je našemljena. Na glavi je nosila po-
 vrhu rute tudi slammik. Spačovala se je,
 se sladkobno smejala in namenoma ka-
 zala škrbasta usta. Govorila je, kakor
 bi voda tekla. Do solz so se nasmejali
 svatje, preden se je ženin z obilnim da-
 rom odkrižal napačne neveste. Proti
 koncu so kar skoraj vsi že posegali v
 besedo in uganjali burke še potem, ko
 je Šimen že Francki podal roko. In ka-
 kor po navadi prvi pogon pokaže, kak-
 šen bo uspeh lova, tako so se svatje po
 posrečenem začetku nadejali vesele
 svatbe. Koj pri Čudniku je začela ob
 dobri postrežbi židana volja rasti. Oba-
 zi vseh so kar žareli, ko je stopila v
 hišo poročno oblečena nevesta. Ženske
 so se najbolj čudile bogastvu zlata na
 avbi. Franckin obraz pa je bil resno
 zamišljen. Glas se ji je zatikal, ko je
 prosila domače odpuščanja. Ko jo je pa
 mama pokropila z blagoslovljeno vodo,
 ni mogla več zadržati joka. Pa jo je
 drug Miha hitro odvedel na voz in ji
 pripovedoval tako vesele, da se je mo-
 rala smejati.

21 Izpred Hodnih vrat je vrsto ve-
 selih svatov gll tudi Hribarjev Pe-
 ter. Videl je nsto Francko in videl
 tudi družico Je. Z ženinom se je pe-
 ljala pokrita vizko zavijačko. Res-
 nejevoljen je bil Tkalčev. Pa kakor
 je premišljeval, je bila bolj všeč
 kakor nevesta. Ko bi Jerca le tako
 čudna ne bila.“

Svatje pa so rli po dolini navzgor,
 kakor bi vozilisabo vse veselje, kar
 ga je Bog strev v Bohinj.

Pri poroki hoka ni jokala. Med
 sveto mašo jelagoslov za nevesto
 zbrano prejela. cenkve grede ji niso
 nikjer zaviraliri Staretu seveda so
 bila vrata zap: Miha se je čutil doma.
 Še vse drče je znal brusiti je-
 zik kakor na rstinem domu. Nazad-
 nje je moral le zlepa prositi, naj
 odprejo pošter ljudem. „Kdo pa je
 porok za vašoštenost?“, so hoteli
 vedeti znotraj. stopil je starešina in
 povedal: „Poroo trije: Bog Oče, Bog
 Sin in Bog Svluh.“

Duri so se oe in ženinova mati je
 napila nevesti. daj si pa naša in pa
 Boga Očeta, BŠina in Boga Svetega
 duha.“ Obema e milo storilo.

Pa že so „bni“ udarili koračnico
 in zavili na skj. Starešina je prijel
 teto in jo pelja njimi. Vrgel je god-
 cem petak, prlal s peto in odplesal
 tri prve plese s teto. In so plesali
 in jedli in pil. peli, da jim je sapa
 pohajala. Le esta se prvi dan ni
 nikoli zavrtela

sbdok.

Sonce je vrz gorá v goré sence
 gora, pozlatilcheve in oblake nad
 njimi in utoni: aton. Čez most pri
 Svetem Janezu e pa peljal na lah-

kih saneh, zavit v težak lisičji kožuh,
 Vencelj Hrubečka. Namesto puške je
 stiskal k sebi gosli. Pred žmitkom pri
 Stari fužini je ukazal ustaviti. Poklical
 je Petra. Naj prisede, da gresta zaple-
 čevati, mu je bolj ukazal kakor ga pa
 povabil. Zdelo se mu je pa še prezgo-
 daj. Da počaka noči v gostilni, je rekel
 in naročil sebi in Petru in še vozniku
 jedi in pijače.

„Veš Peter,“ se je že v temi nagnil
 Vencelj na saneh v studorskem klancu
 k lovcu: „Saj me je Šimen vabil na
 svatbo, pa sem odrekel. Grem rajši sa-
 mo zaplečevati kakor fant. Tega si pa
 ti kriv, ko si mi svetoval, naj si izbe-
 rem kakšno brhko Bohinjko.“

„Lahko jo boste dobili.“

„Bovr malo pogledala. Se mi zdi, da
 bo pri Staretu danes zbran kar ves cvet
 iz Zgornje doline.“

„Nemara res.“ Peter se je nehote
 spomnil Jerce.

Venceljna so se svatje, posebno pa
 ženin, hudo razveselili. Nevesta pa bolj
 Petra. Tkalčevi Jerci je bilo malo ne-
 rodno. Pa ni utegnla dosti premišlje-
 vati. Jo je Vencelj že prosil za ples. In
 jo je vrtil, kakor bi jo veter nosil, in
 jo zabaval, da se je glasno smejala. Na-
 to je ukazal ples samo zase in za druž-
 co. In čeprav si je Peter skušal dopo-
 vedati, da mu za Jerco ni nič mar, ven-
 dar ni bilo prav: „Kaj, če si je Vencelj
 prav Jerco izbral? Prav. Saj ji privoš-
 čim. Pa naj bo gospa.“ Peter se je po-
 mešal med plesalce, nekakraj plesal z
 drugimi dekleti, družice se je pa izogib-
 al, čeprav si je bil namenil vsaj nekaj
 besedi spregovoriti z njo, že zavoljo ne-
 veste, Čudnikove Francke.

Kuharice so poklicale k večerji. Tudi

pred godce so postavile polne skledje
 mesnine. Godba je utihnila. Pa Vencelj
 je uglasil svoje gosli in igral, kakor bi
 se smejal in jokal, kakor bi rajnska ptič-
 čica pela in burja cvnila, kakor bi se
 nebesa odpirala in bi z zobmi škripalo
 peklo. Svatom so žlice zastajale. Dru-
 žica se je pa kar nekako zamaknila.

Petru je bilo hudo. Čimdalje bolj se
 je odmikal. Proti polnoči ga je pa vzela
 tema. Vina, katerega je ženin dal po-
 staviti fantom pred hišo poln škaf, niti
 pokusil ni.

Vencelj je lovca pogrešil. Koj je uga-
 nil, kaj mu ni bilo prav: „Buča bohinj-
 ska“, se je po tihem jezil. „Sem hotel
 počastiti njegovo dekle, je pa golida na-
 robe razumel. Morebiti pa res verjame,
 da se mislim ženiti.“

Prihodnji ples je Jerca Venceljno od-
 klonila. Tisto noč ni več plesala. Ven-
 celj si je pa gladil brado in se v dlani
 smejal: „So že prav zapele moje gosli.
 Kar brusita se. Trmoglava sta oba do-
 volj. Vama bo pa zakonski jarem manj
 škripal.“ Bil je dobre volje prav do ju-
 tra. Še družico je spet pripravil v smeh.
 Potem se je pa izgovoril, da mora v
 pisarno, in je čez Senožeti odšel domov.

Z vrha Rudnice ga je pa na daljno-
 gled opazoval Hribarjev Peter. Skoraj
 bi bil prezrl košatega lisjaka, ki je pri-
 drncal po stezi navzgor. Ustrelil ga je.

Vencelj je pok njegove puške prepo-
 znal. Zamislil se je v svoja mlada leta.
 Če kdo, je on čutil s Petrom.

Pri Staretu so še dva dni svatovali.
 Zadnji so se razšli prav takrat, ko si je
 Hribarjev Peter v samotnem stanu na
 Ovčarji kuhl žgance.

(Nadaljevanje prihodnjič)